

Stanovisko Výboru regionů Mechanismus civilní ochrany Unie

(2012/C 277/16)

VÝBOR REGIONŮ

- vítá změnu profilu mechanismu z reaktivního a dočasného na integrovanější, účinnější a optimalizovanější;
- upozorňuje, že místní a regionální orgány jsou obvykle klíčovými subjekty v procesu řízení krizových situací; bylo by proto vhodné je zapojit do přípravy plánů posouzení rizik a plánů řízení rizik;
- zastává mínění, že EU by po dohodě s orgány jednotlivých zemí měla zvýšit počet školení pro zaměstnance na regionální a místní úrovni, aby se zajistila účinná reakce na krizovou situaci;
- rozhodně se domnívá, že EU by měla vytvořit platformu, která by sloužila k výměně informací a zkušeností mezi členskými státy a jejich místními a regionálními orgány při zabraňování katastrofám;
- zdůrazňuje, že je třeba upřesnit definice rozhodnutí a předkládaných žádostí o pomoc v případě reakce na závažnou katastrofu nebo hrozbu takové katastrofy;
- domnívá se, že by se měl používat standardní vzor jako základ plánů řízení rizik, aby se zajistila srovnatelnost jejich obsahu;
- je přesvědčen, že je třeba zavést harmonogram pravidelného aktualizování a předkládání plánů řízení rizik členskými státy.

Zpravodaj	pan BANASZAK (PL/EA), člen sejmiku Kujavsko-pomořanského vojvodství
Odkaz	Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o mechanismu civilní ochrany Unie COM(2011) 934 final

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá, že návrh je důsledkem politiky prováděné Komisí, pokud jde o optimalizaci řešení a soudržnost politiky v oblasti reakce na katastrofy, a také přispívá k dosahování cílů strategie Evropa 2020 a ke zvýšení bezpečnosti občanů EU v rámci Stockholmského programu a Strategie vnitřní bezpečnosti EU;

2. konstatuje, že nové návrhy a podněty vznikly na základě provedených hodnocení právních předpisů v oblasti civilní ochrany a zkušeností získaných z předchozích mimořádných situací;

3. s uspokojením konstatuje, že současný návrh je dalším krokem Komise, jehož cílem je zjednodušení a zlepšení navrhovaných právních předpisů, spojujícím do jednoho legislativního návrhu na období 2014–2020 dosavadní řešení týkající se spolupráce v oblasti civilní ochrany na úrovni EU, kterou řídí dva právní nástroje: rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euratom ze dne 8. listopadu 2007 o vytvoření mechanismu civilní ochrany Společenství a rozhodnutí Rady 2007/162/ES, Euratom ze dne 5. března 2007 o zřízení finančního nástroje pro civilní ochranu;

4. upozorňuje, že místní a regionální orgány jsou obvykle klíčovými subjekty v procesu řízení krizových situací, a proto jedním z cílů legislativy v oblasti civilní ochrany musí být šíření informací mezi stranami odpovědnými za reakci na mimořádné situace na regionální a místní úrovni;

5. zdůrazňuje, že posílený mechanismus civilní ochrany přispěje k provádění doložky solidarity. Oceňuje, že byla věnována zvláštní pozornost zajištění úzké koordinace mezi civilní ochranou a humanitární pomocí, jakož i souladu s akcemi prováděnými v rámci jiných politik a nástrojů EU, zejména v oblasti spravedlnosti, svobody a bezpečnostní politiky. Soulad s ostatními finančními nástroji EU musí vyloučit dvojí financování;

6. ztotožňuje se se zásadami solidarity, spolupráce, koordinace a pomoci mezi členskými státy, regiony a místními komunitami v rámci EU v oblasti civilní ochrany a sdílí názor

Komise, že k dosažení cíle integrovanější schopnosti EU reagovat na katastrofy je nutné změnit povahu prováděných činností z okamžitých na plánované s náležitým předstihem, vytvořit integrovanou politiku školení a cvičení, zohlednit mnohovrstevnost činností zabráňujících katastrofám (jako například ochrany životního prostředí, činností v oblasti změny klimatu, záplav, nebezpečí požárů, bezpečnosti, ochrany zdraví a regionální politiky) a usnadnit další spolupráci mezi účastníckými se zeměmi;

7. upozorňuje tedy, že EU by po dohodě s orgány jednotlivých zemí měla zvýšit počet školení pro zaměstnance na regionální a místní úrovni, aby se zajistila dostatečná a především účinná první reakce na krizovou situaci;

8. souhlasí, že mezi základní úkoly jednotlivých členských států patří činnosti spojené se zajištěním civilní ochrany a že by tento mechanismus neměl mít vliv na primární odpovědnost členských států za ochranu obyvatelstva, životního prostředí a majetku na jejich území před katastrofami. Hlavním cílem mechanismu civilní ochrany EU by měla být podpora, koordinace a doplňování činnosti členských států;

9. zdůrazňuje důležitost zesílené spolupráce s členskými státy a regionálními a místními orgány při asistenčních zásadách v oblasti civilní ochrany v případech výskytu závažných mimořádných událostí;

10. domnívá se, že EU musí rozpoznat konkrétní nedostatky ve zdrojích a přesně stanovit, jak by mohla pomoci členským státům při jejich úsilí o zlepšení připravenosti, zejména pokud jde o místní a regionální orgány. Členské státy a EU by se měly snažit o využití stávajících zdrojů, aby zabránily vytváření dodatečné finanční a administrativní zátěže, včetně pro místní a regionální správní orgány;

11. rozhodně se domnívá, že EU by měla vytvořit platformu, která by sloužila k výměně informací a zkušeností mezi členskými státy a jejich místními a regionálními orgány při zabráňování katastrofám;

12. zdůrazňuje, že členské státy by při podpoře EU měly zapojit místní a regionální orgány do reakce na katastrofy v ranější fázi a využít systém víceúrovňové správy využívaný v politice soudržnosti;

13. podporuje návrh seskupovat specifické cíle okolo prevence, zajištění připravenosti a reakce na katastrofy a usnadnit rychlé a účinné zásahy reakce na mimořádné situace v případě závažných katastrof nebo jejich hrozb;

Analýza současných nedostatků a oblastí jejich řešení

14. konstatuje, že východiskem dalších činností, jejichž cílem je zjednodušení a zlepšení způsobu fungování projednávaného mechanismu, musí být další zjednodušení právních předpisů (návrh je velkým krokem tímto směrem), závazných postupů a jejich transparentnost a jednoznačnost, což povede k omezení administrativní zátěže. Poznámává, že standardní vzor by mohl být prospěšný při sestavování jednotlivých plánů řízení rizika. Absence tohoto vzoru rovněž zvyšuje nebezpečí rozporů s jinými plány řízení rizika. Situace, kdy neexistují pokyny týkající se rozsahu plánů a jejich základního obsahu, vyvolává vyšší náklady na jejich přípravu, znesnadňuje jejich srovnání, a co je nepodstatnější, podkopává argumentaci zdůvodňující požadavek, aby členské státy tyto plány předkládaly;

15. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mohou zajistit okamžitou reakci na katastrofy, protože mají úplné znalosti o místních územních a společenských podmínkách. Považuje za vhodné, aby členské státy při přípravě plánů posouzení rizik a plánů řízení rizik vzaly v úvahu místní a regionální orgány, jelikož tyto orgány mají schopnosti a znalosti přesahující celostátní úroveň, mimo jiné pokud jde o posouzení rizik;

16. dodává, že finanční ustanovení obsažená v návrhu týkající se dopravy jdou správným směrem a měla by umožnit provádění více činností v kratším čase a rozšíření počtu zemí využívajících prostředky, protože doprava je jedním z hlavních výdajů v případě mezinárodních misí;

17. podporuje činnost Komise zaměřenou na zlepšení dostupnosti vhodných dopravních prostředků za účelem podpory rozvoje schopnosti rychlých reakcí na úrovni EU, pokud bude jasně stanoven účel, rozsah a podmínky potenciální aplikace těchto opatření. Kladně hodnotí možnost Komise doplnit dopravní prostředky poskytnutím dodatečných dopravních prostředků nezbytných k zajištění rychlé reakce na závažné katastrofy;

18. zdůrazňuje, že je důležité změnit profil mechanismu z reaktivního a dočasného na integrovanější, účinnější a optimalizovanější. Je nezbytné přejít od současného pojetí pomoci ad hoc k včasnému plánování a rychlé reakci;

19. chápe záměr Komise široce definovat pojmy obsažené v nástroji za účelem flexibility a lepšího fungování mechanismu

civilní ochrany. Přesto se domnívá, že bylo prospěšné upřesnit definice uvedené v článku 4 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o mechanismu civilní ochrany Unie, zejména pojmy „katastrofa“ a „závažná katastrofa“, což by do budoucna umožnilo předejít případným nesrovnalostem při využívání prostředků podpory členskými státy v rámci mechanismu;

20. sdílí názor Komise, že je třeba také zvýšit přístup ke kritické kapacitě pro reakci, zlepšit řešení dopravy a zjednodušit postupy usnadňující optimální reakci a více integrovat prvky preventivní politiky;

21. oceňuje úsilí Komise zlepšit schopnost reagovat na nena-dále situace intenzivnějším prováděním organizovaných školení a cvičení a přípravou odpovídajících pohotovostních plánů;

Hlavní bloky politiky civilní ochrany: prevence, připravenost, reakce a vnější rozměr

22. vyslovuje se pro to, aby mechanismus vycházel ze čtyř hlavních bloků politiky civilní ochrany, kterými jsou prevence, připravenost, reakce a vnější rozměr doplněné o finančních ustanovení;

23. podporuje přijetí stimulačních opatření pro členské státy a třetí země zaměřených na přijetí integrovaného přístupu ke zvládání katastrof;

24. zdůrazňuje, že v zájmu prevence vzniku újmy osob, škod na majetku a životním prostředí vyvolaných katastrofami je nutné přijmout opatření zaměřená na zlepšení znalostní základny o rizicích katastrof a její neustálou aktualizaci a na sdílení znalostí, postupů a informací. Dále je nutné zvyšovat povědomí o prevenci rizik a podporovat členské státy a třetí země v prováděných činnostech se zvláštním ohledem na přípravu plánů řízení rizik;

25. uznává za správné činnosti, které Komise plánuje za účelem zajištění připravenosti mimo jiné prostřednictvím vytvoření střediska reakce na mimořádné situace (ERC), správy společného komunikačního a informačního systému pro případy mimořádných událostí (CECIS), přispívání k rozvoji systémů detekce a včasného varování a upozornění na katastrofy, vytvoření a udržení schopnosti odborných týmů, modulů a dalších složek a přijímání podpůrných a doplňkových opatření (školení, šíření zkušeností a znalostí). Zároveň se Výbor domnívá, že je třeba upřesnit podobu předkládání návrhů středisku reakce na mimořádné situace členskými státy. Použité slovní spojení „konkrétní návrh“ je velmi nepřesné. Je také třeba koordinovat středisko reakce na mimořádné situace s existujícími strukturami na vnitrostátní a regionální úrovni;

26. uznává za správné činnosti, které Komise plánuje v situaci přijetí žádosti o poskytnutí pomoci předložené členskými státy v případě závažné katastrofy nebo hrozby takové katastrofy, zejména pokud jde o opatření napomáhající mobilizovat jiné týmy, odborníky, moduly a zásahovou pomoc než z Evropské kapacity pro reakci na mimořádné situace;

27. podporuje iniciativu Komise zřídit Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace v podobě dobrovolného společného souboru kapacit pro reakci předem vyčleněných členskými státy. Je nutné definovat ve spolupráci s členskými státy kvalitativní požadavky na kapacitu pro reakci na mimořádné situace. Zároveň Výbor poukazuje na potřebu upřesnit způsob, jak Komisi předávat informace o důvodech bránících zpřístupnit kapacitu pro reakci v určité mimořádné situaci. Dále je třeba jasně stanovit, že kapacita pro reakci v určité mimořádné situaci nemusí být zpřístupněna, pokud je nutná k vnitrostátním potřebám;

28. považuje za nevyhnutelné uvádět informace zasílané Komisi o důvodech bránících zpřístupnit kapacitu pro reakci v rámci odesílaných aktualizací plánů řízení rizik;

29. podporuje činnost Komise v oblasti pravidelných hodnocení Evropské kapacity pro reakci na mimořádné situace, jejíž řádné fungování přispěje k dosažení předpokládaných specifických cílů;

Závěrečné připomínky

30. podporuje iniciativu Komise rozšířit přidělování finanční pomoci na základě diskutovaného rozhodnutí v rámci všech forem stanovených finančním nařízením, zejména ve formě grantů, náhrady výdajů, zadávání veřejných zakázek či příspěvků do svěřeneckých fondů;

31. podporuje snahu Komise o přijetí opatření, jejichž cílem je dosažení součinnosti a doplňkovosti s jinými nástroji Unie, a opatření vylučujících financování pomoci současně i z jiných finančních nástrojů;

32. považuje za účelné, že Komise přijme vhodná opatření, kterými zajistí, že při provádění financovaných akcí jsou finanční zájmy Evropské unie chráněny uplatněním preventivních opatření proti podvodům, korupci a jakýmkoli jiným protiprávním činnostem;

33. zdůrazňuje zároveň, že je třeba upřesnit definice rozhodnutí a předkládaných žádostí o pomoc v případě reakce na závažnou katastrofu nebo hrozbu takové katastrofy za účelem vyloučení možných nesrovnalostí vyplývajících z nesprávné definice pojmů.

II. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

Článek 4 – Definice

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí tyto definice:	Pro účely tohoto rozhodnutí se použijí tyto definice:
2. „závažnou katastrofou“ se rozumí jakákoli situace, která má či může mít nepříznivý dopad na obyvatelstvo, životní prostředí nebo majetek, a která může vést k žádosti o pomoc v rámci mechanismu;	2. „závažnou katastrofou“ se rozumí jakákoli situace, která <u>postihla velké území</u> , má či může mít nepříznivý dopad na obyvatelstvo, životní prostředí nebo majetek; a <u>je obtížně odpovídajícím způsobem zvládnutelná kapacitou reakce na hrozby, již disponuje členský stát EU, která může vést k žádosti o pomoc v rámci mechanismu;</u>

Pozměňovací návrh 2

Článek 6 – Plány řízení rizik

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. V zájmu zajištění účinné spolupráce v rámci mechanismu členské státy sdělují Komisi své plány řízení rizik.	1. V zájmu zajištění účinné spolupráce v rámci mechanismu členské státy sdělují Komisi své plány řízení rizik <u>ihned po vyhotovení.</u>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Plány řízení rizik berou v úvahu vnitrostátní posouzení rizik a další příslušná posouzení rizik a jsou soudržné s dalšími příslušnými plány platnými v příslušném členském státě.</p> <p>3. Členské státy zajistí, aby byly jejich plány řízení rizik připraveny nejpozději do konce roku 2016 a jejich nejaktuálnější forma odeslána Komisi.</p>	<p>2. Plány řízení rizik berou v úvahu vnitrostátní, <u>regionální a místní</u> posouzení rizik a další příslušná posouzení rizik a jsou soudržné s dalšími příslušnými plány platnými v příslušném členském státě.</p> <p><u>3. Plány řízení rizik by měly bez ohledu na postupy a formy závazné v daném členském státě obsahovat tyto prvky:</u></p> <p>a) <u>charakteristiku nebezpečí a posouzení rizika jejich výskytu, včetně nebezpečí pro kritickou infrastrukturu a mapy rizik a mapy nebezpečí.</u></p> <p>b) <u>úkoly a povinnosti účastníků řízení mimořádných situací v podobě bezpečnostní sítě, včetně úlohy místních a regionálních orgánů při řízení rizik.</u></p> <p>c) <u>vytvoření sil a prostředků plánovaných k využití v mimořádných situacích.</u></p> <p><u>34. Členské státy zajistí, aby byly jejich aktuální plány řízení rizik připraveny nejpozději do konce roku 2016 a jejich nejaktuálnější forma odeslána Komisi nejpozději do konce roku 2014. Členské státy průběžně aktualizují plány řízení rizik a odesílají je Komisi nejméně jednou ročně vždy na konci roku, počínaje rokem 2015.</u></p>

Odůvodnění

Chybějící standardní vzor, podle něž by měly vznikat plány řízení rizik, může mít za následek podstatné rozdíly v obsahu jednotlivých plánů. Kromě toho je nezbytné vyjádřit a zdůraznit úlohu místních a regionálních orgánů, jelikož právě tyto orgány mohou zajistit okamžitou reakci na katastrofy, protože mají úplné znalosti o místních územních a společenských podmínkách. Je třeba zavést harmonogram pravidelného aktualizování a předkládání plánů členskými státy a také uložit povinnost okamžité aktualizace ad hoc v situaci, kdy vzniknou náhlé a neočekávané změny ve stávajícím plánu.

Pozměňovací návrh 3

Článek 7 písm. a) – **Obecné činnosti připravenosti Komise**

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Komise provádí v souvislosti s připraveností tyto činnosti:</p> <p>(a) zřídí a spravuje středisko reakce na mimořádné situace (ERC), které zajišťuje provozní kapacitu 24 hodin denně a sedm dní v týdnu a slouží členskými státy a Komisi pro účely mechanismu;</p>	<p>Komise provádí v souvislosti s připraveností tyto činnosti:</p> <p>(a) zřídí a spravuje středisko reakce na mimořádné situace (ERC), které <u>je koordinováno s existujícími vnitrostátními a regionálními strukturami</u> a zajišťuje provozní kapacitu 24 hodin denně a sedm dní v týdnu a slouží členskými státy a Komisi pro účely mechanismu;</p>

Odůvodnění

Pokud jde o zřízení a správu střediska reakce na mimořádné situace, muselo by se každopádně zaručit, že na evropské úrovni nevzniknou žádné paralelní struktury a nejasné postupy. Za tímto účelem je třeba v článku 7 návrhu rozhodnutí, který se střediskem reakce na mimořádné situace zabývá, stanovit, že je třeba brát ohled na vnitrostátní a regionální struktury a středisko s nimi koordinovat.

Pozměňovací návrh 4

Čl. 11 odst. 3 a 7 – Evropská kapacita pro reakci na mimořádné situace

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Zřizuje se Evropská kapacita pro reakci na mimořádné situace v podobě dobrovolného společného souboru kapacit pro reakci předem vyčleněných členskými státy.	1. Zřizuje se Evropská kapacita pro reakci na mimořádné situace v podobě dobrovolného společného souboru kapacit pro reakci předem vyčleněných členskými státy.
2. Komise ve spolupráci s členskými státy stanoví na základě referenčních scénářů druhy a množství kapacit potřebných pro Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace (dále jen „cíle kapacity“).	2. Komise ve spolupráci s členskými státy stanoví na základě referenčních scénářů druhy a množství kapacit potřebných pro Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace (dále jen „cíle kapacity“).
3. Komise stanoví požadavky na kvalitu kapacit, které mají být vyčleněny na Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace. Za zajištění jejich kvality odpovídají členské státy.	3. Komise stanoví <u>ve spolupráci s členskými státy</u> požadavky na kvalitu kapacit, které mají být vyčleněny na Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace. Za zajištění jejich kvality odpovídají členské státy.
4. Komise zřídí a spravuje proces certifikace a registrace kapacit, které členské státy vyčlení na Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace.	4. Komise zřídí a spravuje proces certifikace a registrace kapacit, které členské státy vyčlení na Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace.
5. Členské státy dobrovolně určí a vypracují registrační soupis kapacit, které vyčlení na Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace. Registrace mezinárodních modulů poskytovaných dvěma nebo více členskými státy bude provedena společně všemi dotčenými členskými státy.	5. Členské státy dobrovolně určí a vypracují registrační soupis kapacit, které vyčlení na Evropskou kapacitu pro reakci na mimořádné situace. Registrace mezinárodních modulů poskytovaných dvěma nebo více členskými státy bude provedena společně všemi dotčenými členskými státy.
6. Kapacity registrované v Evropské kapacitě pro reakci na mimořádné situace jsou k dispozici pro operace reakce na mimořádné situace v rámci mechanismu na žádost Komise prostřednictvím střediska reakce na mimořádné situace (ERC). Členské státy informují Komisi co nejdříve o všech závažných důvodech, které jim brání zpřístupnit tyto kapacity v určité mimořádné situaci.	6. Kapacity registrované v Evropské kapacitě pro reakci na mimořádné situace jsou k dispozici pro operace reakce na mimořádné situace v rámci mechanismu na žádost Komise prostřednictvím střediska reakce na mimořádné situace (ERC). Členské státy informují Komisi co nejdříve o všech závažných důvodech, které jim brání zpřístupnit tyto kapacity v určité mimořádné situaci.
7. V případě nasazení podléhají kapacity i nadále velení a vedení členských států. Koordinaci mezi jednotlivými kapacitami zajišťuje Komise prostřednictvím střediska reakce na mimořádné situace (ERC). Pokud kapacity nejsou nasazeny do operací v rámci mechanismu, zůstávají k dispozici pro vnitrostátní účely členských států.	7. V případě nasazení podléhají kapacity i nadále velení a vedení členských států. Koordinaci mezi jednotlivými kapacitami zajišťuje Komise prostřednictvím střediska reakce na mimořádné situace (ERC). Pokud kapacity nejsou nasazeny do operací v rámci mechanismu, zůstávají k dispozici pro vnitrostátní účely členských států.
8. Členské státy a Komise zajistí odpovídající zviditelnění zásahů Evropské kapacity pro reakci na mimořádné situace.	8. Členské státy a Komise zajistí odpovídající zviditelnění zásahů Evropské kapacity pro reakci na mimořádné situace.

Pozměňovací návrh 5

Článek 15 – Reakce na závažné katastrofy uvnitř Unie

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. V případě závažné katastrofy v rámci Unie nebo v případě bezprostřední hrozby takové katastrofy může členský stát požádat o pomoc prostřednictvím střediska reakce na mimořádné situace (ERC). Žádost je formulována co nejkonkrétnějším způsobem.	1. V případě závažné katastrofy v rámci Unie nebo v případě bezprostřední hrozby takové katastrofy může členský stát požádat o pomoc prostřednictvím střediska reakce na mimořádné situace (ERC). Žádost je formulována co nejkonkrétnějším způsobem <u>konkrétně a obsahuje přinejmenším tyto informace:</u>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	a) <u>typ závažné katastrofy,</u> b) <u>její územní rozsah a oblast možného ohrožení,</u> c) <u>finanční prostředky, časový rozsah a materiální zdroje nutné pro odstranění následků hrozící či nastalé katastrofy.</u>

Odůvodnění

Upřesnění informací odesílaných členskými státy v žádosti umožní v případě závažné katastrofy účinnější a nákladově efektivnější pomoc v rámci mechanismu a dále umožní dosáhnout předpokládaného cíle v kratší době, což je v případě katastrof neobyčejně důležité.

V Bruselu dne 19. července 2012

předsedkyně
Výboru regionů
Mercedes BRESSO
